

ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಹಲವಾರು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ ಪಾಟರಿ ಅಥವಾ ದೊಡ್ಡಗಾತ್ರದ ಜಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆನೀರನ್ನು ಮನೆಯಳತೆಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಳೆನೀರು ಬಂದು ಬೀಳುವ ಮಡಿಕೆಗೆ ಶೋಧಕ ಕುಡಿಕೆಯೊಂದನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಜಾಡಿಗಳಿಗೆ ನೀರು ತುಂಬುತ್ತಾ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ನೀರು ತಂಪಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತದೆ. ತಲಾ ಜಾಡಿಯಲ್ಲಿ 100 ಲೀಟರ್‌ನಷ್ಟು ನೀರು ಸಂಗ್ರಹವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟು 5 ಜಾಡಿಗಳಿಂದ 500 ಲೀಟರ್‌ನಷ್ಟು ನೀರು ಸಂಗ್ರಹವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿನೋಡಿ.

ಅ. ಮುಳ್ಳೂರಿನ ಯಶಸ್ವಿ ಪ್ರಯೋಗ

ಮುಳ್ಳೂರು ಮೈಸೂರಿನಿಂದ ಸುಮಾರು 20 ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರವಿರುವ ಒಂದು ಕುಗ್ರಾಮ. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆರೆಕಟ್ಟೆಗಳಿಂದ ಸಮೃದ್ಧಿ ನೀರನ್ನು ಹೊಂದಿ ನೆಮ್ಮದಿಯಾಗಿ ಮಲಗಿದ್ದ ಊರು ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ನೆಮ್ಮದಿಗಟ್ಟು ನೀರಿಗಾಗಿ ಪರಿತಪಿಸುವಂತಾಯಿತು. ದಿನಗಳೆಂದಂತೆ ದಿನಬಳಕೆ ಹಾಗೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೂ ಒದ್ದಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಂದುಕೊಂಡಿತು. ಕೆರೆಕಟ್ಟೆಗಳ ಅಗತ್ಯ ಮತ್ತು ಮಹತ್ವ ಅಗ ಜನರಿಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಯಿತು. ಮುಳ್ಳೂರಿನ ನೀರಿನ ಅಭಾವಕ್ಕೆ ಆ ಊರಿನ ಜನರೆ ಕಾರಣರಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಸುತ್ತಲಿನ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಹೆಣೆದ ಬಲೆಗೆ ಮುಳ್ಳೂರು ಬಿದ್ದಿತು.

"ತಮ್ಮ ಮನೆ ಛಾವಣಿಯಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮಳೆನೀರನ್ನು ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಅಳವಡಿಸಿರುವ ತಂತ್ರ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ನೋಡಲು ಬರುವ ಜನಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ನೀರು ಕೊಡಲು ಉತ್ಸುಕತೆಯಿಂದ ಕೊಡ ಹೊತ್ತೂ ನಿಂತಿರುವ ರೈತ ರಾಜೇಗೌಡರ ಮಗಳು

ಶ್ರೀ ದೇವಯ್ಯನವರು ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ಶಿಬಿರಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಛಾವಣಿ ಮಳೆನೀರು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಕಾರ್ಯವೈಖರಿಯನ್ನು ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿರುವುದು. ರಾಯಚೂರು, ಕೊಡಗು, ಕೋಲಾರ, ಹಾವೇರಿ, ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕೇಂದ್ರ, ಸಂಘಟಿಸಿದ್ದ ಛಾವಣಿ ಮಳೆನೀರು ಸದ್ಭಳಕೆ ತರಬೇತಿ ಶಿಬಿರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದ ಶಿಬಿರಾರ್ಥಿಗಳು ಈ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಕಣ್ಗಾರ ಕಂಡು ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮುಳ್ಳೂರಿನ ಶ್ರೀ ದೇವಯ್ಯನವರ ಮನೆಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ್ದರು.

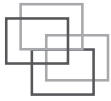
- ಚರಂಡಿ _____
- ಶಂಕಾಕೃತಿ ಶೋಧಕ ಚಾಲರಿ _____
- ಟ್ಯಾಂಕಿನ ಮುಚ್ಚಳ _____
ಮಳೆನೀರನ್ನು ಟ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಸಾಗಿಸುವ ಕೊಳವೆ
- ಟ್ಯಾಂಕ್ _____
ಮೊದಲ ಮಳೆನೀರು ಹೊರ ಹೋಗುವ ಜಾಗ

"ಮುಳ್ಳೂರಿನ ಮತ್ತೊಂದು ಮನೆಯ ಛಾವಣಿಗೆ ಅಳವಡಿಸಿದ ಛಾವಣಿ ಮಳೆನೀರು ಸದ್ಭಳಕೆಯ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ 5000 ಲೀಟರ್ ಮಳೆ ನೀರು ಸಂಗ್ರಹಣಾ ತೊಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಶಂಕಾಕೃತಿ ಶೋಧಕ ಚಾಲರಿಯ ಸಮಗ್ರ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ನೀವು ಕಾಣಬಹುದು. ಟ್ಯಾಂಕಿನ ಮೇಲುಹೊದಿಕೆಯಾಗಿ ಸ್ವೀಲಿನ ಶೀಟನ್ನು ಹೊದಿಸಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು"

ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಟ್ ಸಂಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಅದನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ನಾಲ್ಕು ಕುಟುಂಬಗಳು ಮುಂದೆ ಬಂದವು. ಪ್ರತಿ ಮನೆಗೂ 5,000 ಲೀ. ಇಟ್ಟಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಿಮೆಂಟ್‌ನಿಂದ ಮಾಡಿದ ತೊಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಮಾಡಿಗೆ ಕಬ್ಬಿಣದ ತಗಡಿನ ಹಾಸನ್ನೂ ಹಾಸಲಾಗಿದೆ. ಛಾವಣಿಯಿಂದ ಬಂದ ನೀರು ಪಿ.ವಿ.ಸಿ. ದೋಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಬಂದು, ಶೋಧಕ, ಮೊದಲ ನೀರ ಉಚ್ಚಾಟಕಗಳ ಮೂಲಕ ಹಾದು ತೊಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸೇರುವುದು. ಇದರಿಂದ ವರ್ಷವೊಂದಕ್ಕೆ 25,000 ದಿಂದ 30,000 ಲೀಟರ್ ನೀರಿನ ಸಂಪಾದನೆ ಸಾಧ್ಯ. ಗಾಳಿಯಾಡಲು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ನೀರು ಹೊರ ಹೊಮ್ಮಲು ಅಳವಡಿಸಿರುವ ಕೊಳವೆಗಳಿಗೆ ಸಣ್ಣ ಜಾಲರಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹುಳುಗಳು ಸೊಳ್ಳೆ ಒಳಸೇರದಂತೆ ಜೋಪಾನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ತಗುಲಿದ ವೆಚ್ಚ ಲೀಟರ್ ಒಂದಕ್ಕೆ ರೂ. 1.60 ಮಾತ್ರ.

"ಮುಳ್ಳೂರಿನಲ್ಲಿನ ಶಾಲೆಗೂ ಕಾರ್ಟ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಛಾವಣಿ ಮಳೆನೀರು ಸಂಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಬಳಕೆಯ ತಂತ್ರವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ನೆಲದ ಮೇಲಿನ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ನೆಲದೊಳಗಿನ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ನಲ್ಲಿ ನೀರು ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ನೆಲದೊಳಗಿನ ಟ್ಯಾಂಕ್ ನೀರನ್ನೂ ಸರಳ ನೀರೆತ್ತುವ ಕೈಪಂಪು ಸಹಾಯದಿಂದ ಹೊರತೆಗೆದು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ."

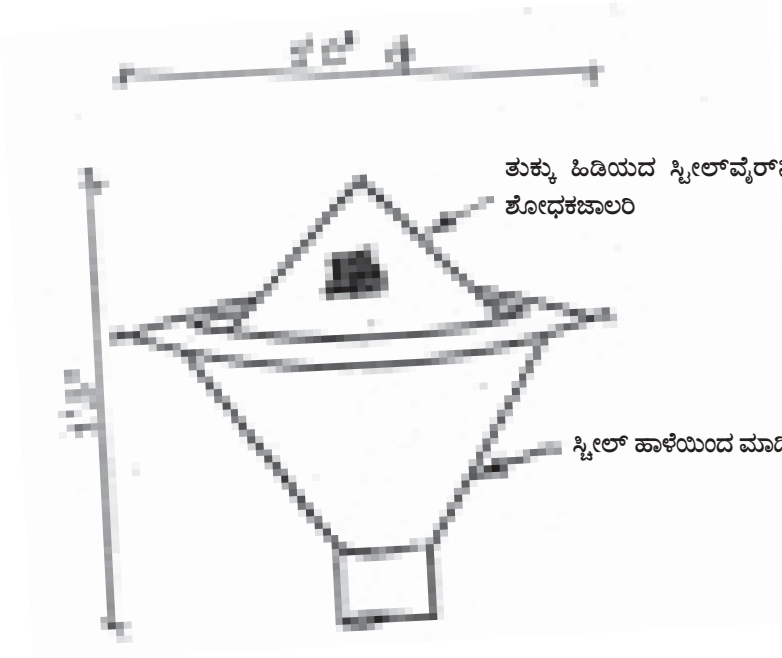

ಆ. ಮಳೆನೀರು ಶೋಧಕಗಳು

ಮಳೆನೀರು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಹಾಗೂ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಶೋಧಕಗಳ ಪಾತ್ರ ಅಪಾರವಾದುದು. ಛಾವಣಿಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವ ಮಳೆನೀರು ಹರಿದು ಗಟರ್ಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಬರುವಾಗ ಛಾವಣಿಯ ಮೇಲುಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಧೂಳು, ಎಲೆ, ಕಸಕಡ್ಡಿಗಳು ನೀರಿನೊಂದಿಗೆ ಹರಿದು ಬರುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಕಸಕಡ್ಡಿ ಧೂಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸಲು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಶೋಧಕಗಳು ನಮಗೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಬಳಕೆಗೆ ತಂತಿ ಜಾಲರಿ ಸಾಕು. ಕುಡಿಯುವ ಉದ್ದೇಶವಿದ್ದರೆ ಕಸದಿಂದ ಮುಕ್ತಮಾಡಿ ಶೇಖರಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಇಂತಹ ಶೋಧಕಗಳಲ್ಲಿ ಶೋಧಕಗಳ ಮೇಲಿನ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಮೊದಲ ಮಳೆನೀರು ಉಚ್ಚಾಟಕವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

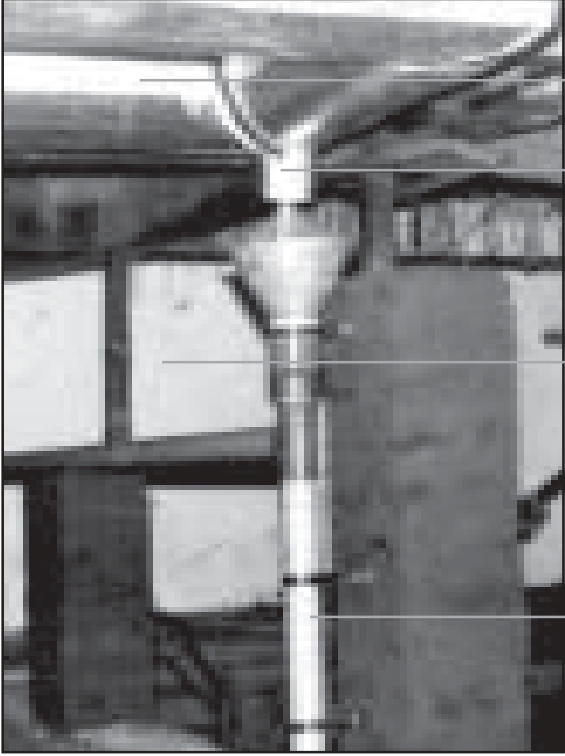
ಶಂಕಾಕೃತಿಯ ಮಳೆನೀರು ಶೋಧಕ

ಶಂಕಾಕೃತಿಯ ಮಳೆನೀರು ಶೋಧಕ

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಳಸುವ ಜಾಲರಿಗಳು ಕಸದಿಂದ ತುಂಬಿ ಹರಿವಿಗೆ ತೊಂದರೆಯುಂಟಾಗುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ. ಆದರೆ ಜಾಲರಿಯನ್ನು ಶಂಖ ಅಥವಾ ಗೋಪುರಾಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಕಸಕಡ್ಡಿಗಳು ನೀರಿನ ರಭಸಕ್ಕೆ ದೂರ ಸರಿದು ನೀರು ಸರಾಗವಾಗಿ ಒಳಹರಿಯುತ್ತದೆ.

ಶಂಕಾಕೃತಿ ಶೋಧಕ

ತಗಡಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ ಗಟರ್

ಶಂಕಾಕೃತಿ ಶೋಧಕ

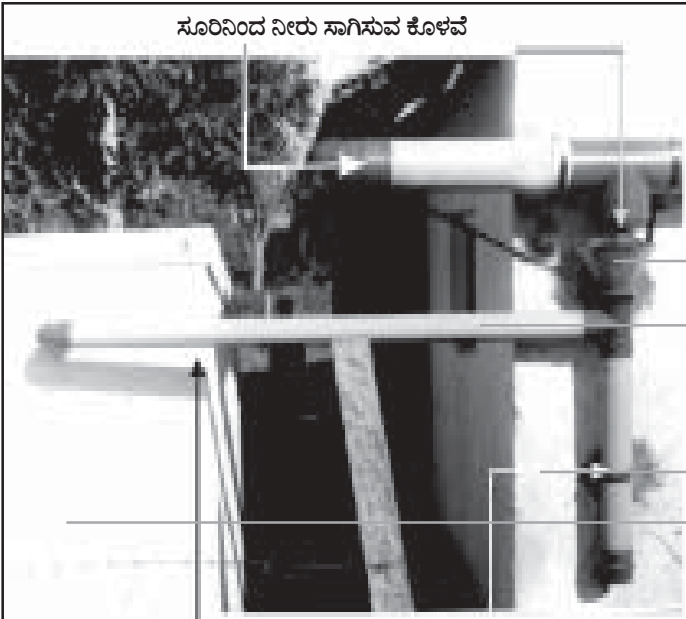
ಟ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಶುದ್ಧನೀರು ಸಾಗಿಸುವ ಕೊಳವೆ

1

ಚಿತ್ರ

ಮೊದಲ ಮಳೆನೀರು ಹೊರಹಾಕುವ ಕೊಳವೆ

ಇವೆರಡೂ ಸಹ ಶಂಕಾಕೃತಿ ಮಳೆನೀರು ಶೋಧಕ ಜಾಲರಿ ಇದಕ್ಕೆ ತಗಡಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ ಸೂರಿನಿಂದ ನೀರು ಶಂಕಾಕೃತಿ ಜಾಲರಿಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಕಸಕಡ್ಡಿ, ಎಲೆ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಹೊರಗೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ.

ಸೂರಿನಿಂದ ನೀರು ಸಾಗಿಸುವ ಕೊಳವೆ

ಶಂಕಾಕೃತಿ ಶೋಧಕ

ಟ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಶುದ್ಧನೀರು ಸಾಗಿಸುವ ಕೊಳವೆ

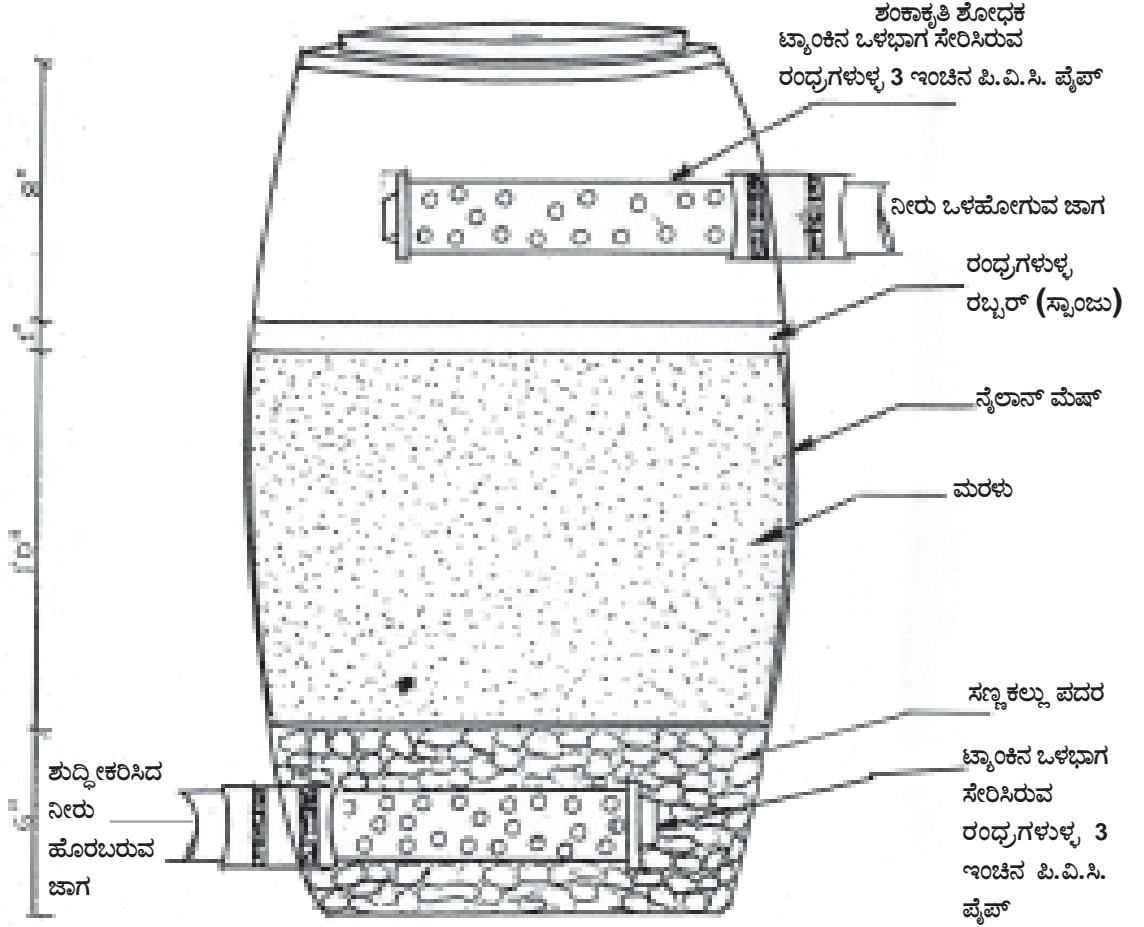
ಮೊದಲ ಮಳೆನೀರು ಹೊರಹಾಕುವ ಕೊಳವೆ

ಟ್ಯಾಂಕು

2

ಚಿತ್ರ

ಮರಳಿನ ಶೋಧಕ ಸಾಧನ

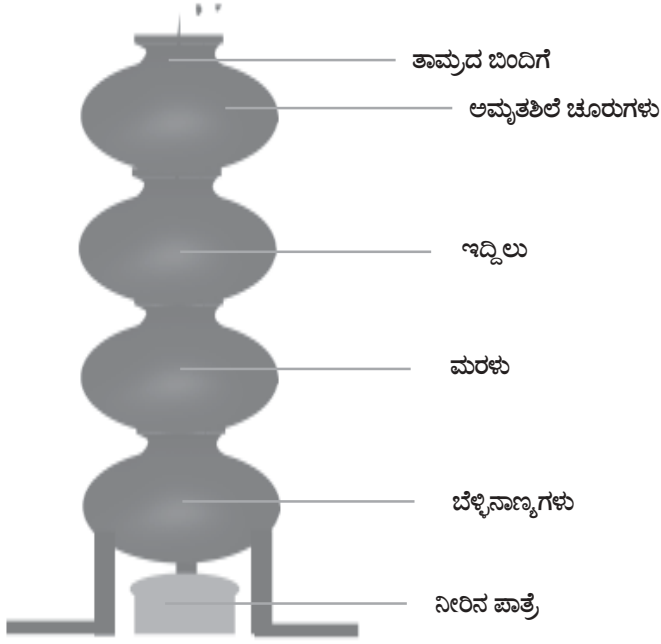

ಮರಳು ಶೋಧಕ ಸಾಧನ

3 - 4 ಜನರಿರುವ ಕುಟುಂಬವೊಂದರ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಪೂರೈಕೆಯನ್ನು ಮೇಲಿನ ಮರಳು ಶೋಧಕ ಸಾಧನದಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮೇಲಿನ ಕೊಳವೆಯಿಂದ ಹರಿಯುವ ನೀರು ರಬ್ಬರಿನ ಸ್ಪಾನ್‌ನ ಮೂಲಕ ಲೈನಾನ್ ಮೆಷ್ ಮರುಳು ಹಾಗೂ ಕಲ್ಲಿನ ಮೂಲಕ ಹರಿದು ಶುದ್ಧಗೊಂಡು ಕೊಳವೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಹೊರಬರುತ್ತದೆ. ಆಗಾಗಿ ಮರಳು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಿಯನ್ನು ಹೊರತೆಗೆದು ತೊಳೆದು ಒಣಗಿಸಿ ಪುನಃ ಅಳವಡಿಸಬಹುದು.

ಮಳೆಬಂದಾಗ ಸಾಕಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಶೋಧಿಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಶೋಧಕಗಳನ್ನು ಬಳಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನೀರಿನ ಸರಾಗ ಹರಿವಿದ್ದು ನೀರನ್ನು ಶೋಧಿಸಲು ಬಳಸುವ ಶೋಧಕದಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಜಿಲ್ಲೆ ಕಲ್ಲಿನ ಪದರವಿದ್ದು ಅದರ ಮೇಲೆ ನೈಲಾನ್ ಬಟ್ಟೆಯಿದ್ದು ಅದರ ಮೇಲೆ ವಂದರಿಮಾಡಿ ಹಿಟ್ಟು ತೆಗೆದ ದಪ್ಪ ಮರಳಿನ ಕಣವನ್ನು 6" ನಿಂದ 9"ರಷ್ಟು ಹಾಕಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಸ್ಪಂಜಿನ ಪದರವಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಶೋಧಕದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸುಲಭ.

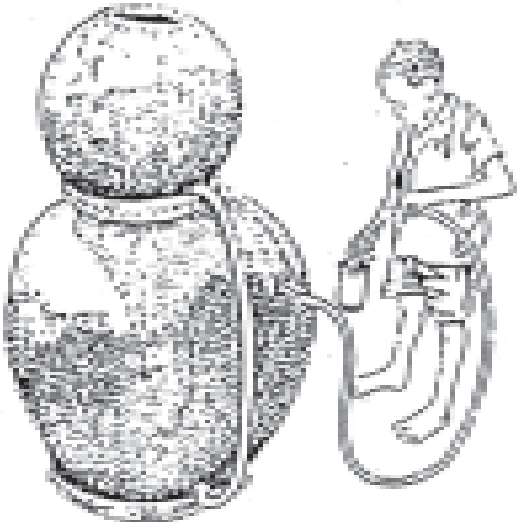
ತಾಮ್ರದ ನೀರು ಶೋಧಕ ಪಾತ್ರೆ

ತಾಮ್ರ ಮತ್ತು ಹಿತ್ತಾಳೆಯ ಬಿಂದಿಗೆಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸ್ವಚ್ಛಮಾಡಿ ನೀರನ್ನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟರೆ 12 ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತದೆ.

ಹಿಡಿದಿಟ್ಟ ನೀರಿನ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೆಳ್ಳಿಯ ಸರವನ್ನು ನೀರಿನೊಳಗೆ ನೇತು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾಗಳ ನಿರ್ನಾಮವಾಗುತ್ತದೆ.

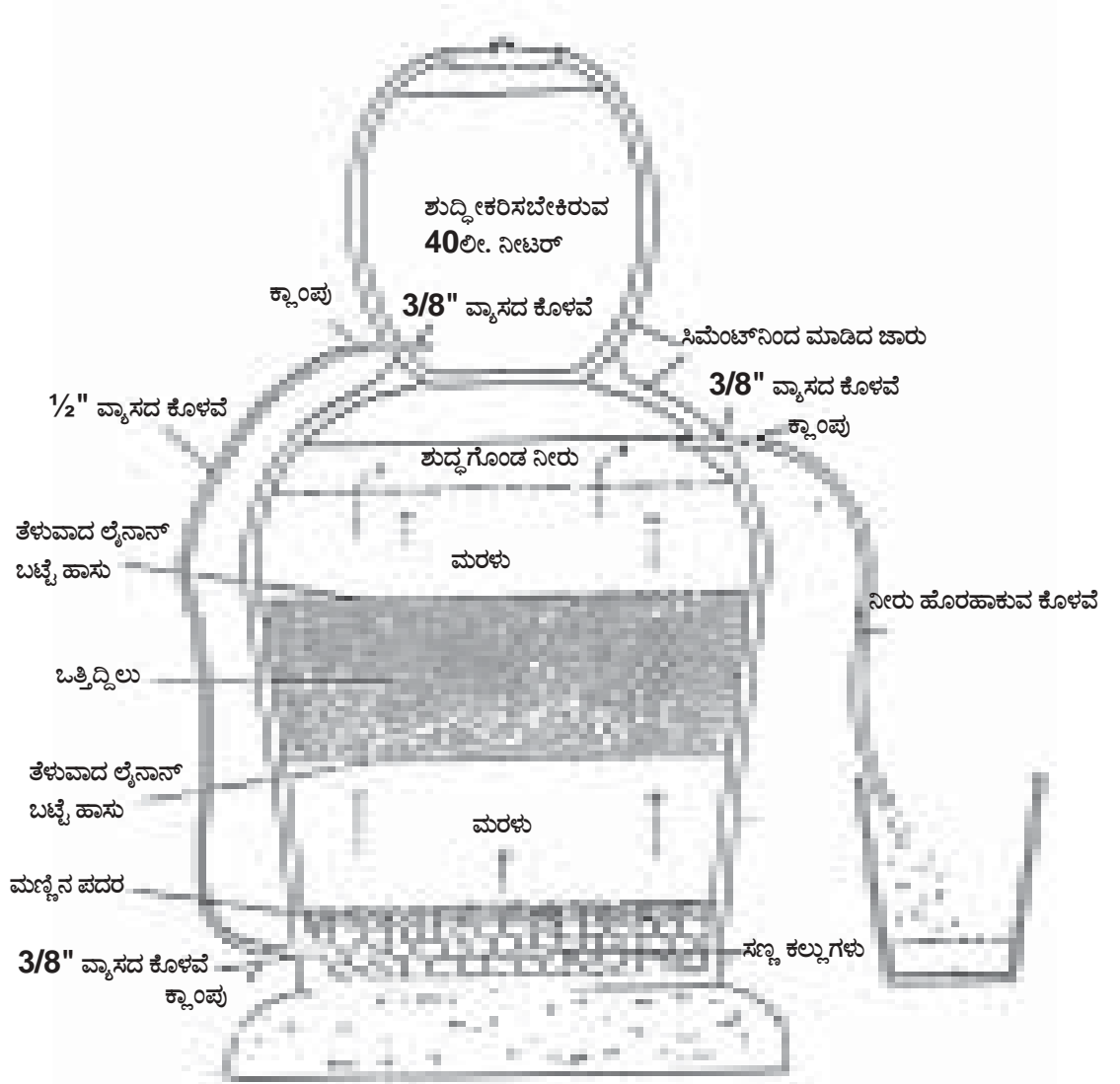
- ◆ ಅಮೃತಶಿಲೆ ಚೂರುಗಳು ಅಗತ್ಯ ಲವಣಾಂಶಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ◆ ಇದ್ದಿಲು ನೀರಿನಲ್ಲಿರಬಹುದಾದ ವಾಸನೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುತ್ತದೆ.
- ◆ ಮರಳು ಶುದ್ಧೀಕರಣವನ್ನು ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ನಿಖರವಾಗಿಡುತ್ತಾರೆ.
- ◆ ಬೆಳ್ಳಿನಾಣ್ಯಗಳ ನೀರಿನಲ್ಲಿರಬಹುದಾದ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡುತ್ತವೆ.

ನೀವು ಮಾಡಿ ನೋಡಿ

ಮನೆಯಳತೆಯ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ ಗುಡಾಣ ಹಾಗೂ ಮಡಿಕೆ ಬಳಸಿ ನೀರನ್ನು ಸೋಸಿ ಬಳಸಬಹುದು.

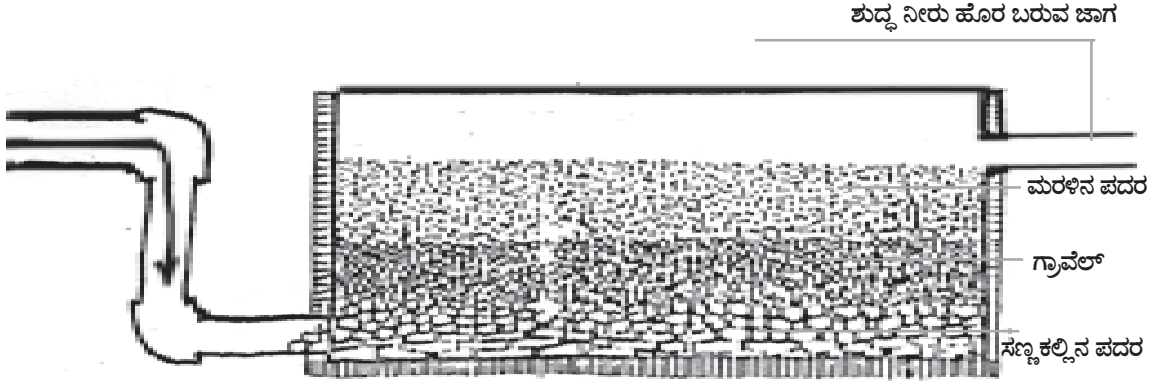
ಕುಟುಂಬ ಮಟ್ಟದ ನೀರು ಶೋಧಕ

ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ (6 ರಿಂದ 8 ಸದಸ್ಯರಿರುವ) ಬೇಕಾಗುವ ಕುಡಿಯುವ ಮತ್ತು ಅಡುಗೆಯ ನೀರಿನ ಪ್ರಮಾಣ 30 ರಿಂದ 40 ಲೀಟರ್‌ಗಳು ಅದನ್ನು ಶುದ್ಧೀಕರಿಸಲು ಮರಳಿನ ಶೋಧಕಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಬಳಸಬಹುದು.

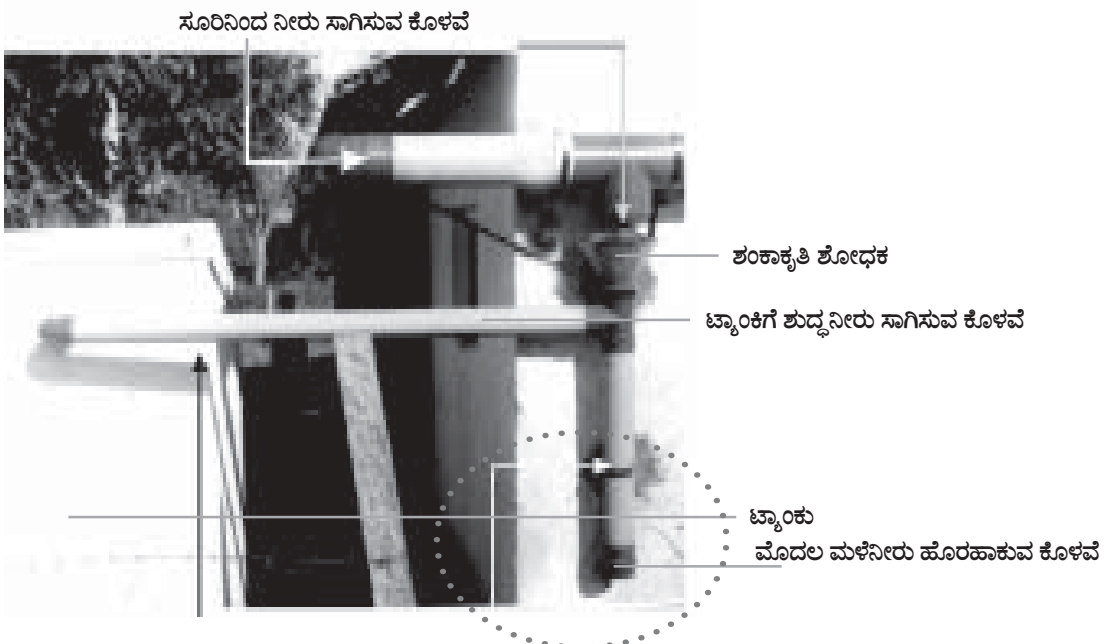
ಮೇಲಿನ ಪೀಪಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ ನೀರು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಕೆಳಗಿನ ತೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನಿಂದ ಮೇಲೆ ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು, ನೈಲಾನ್ ಜಾಲರಿ, ಮರಳು, ಇದ್ದಿಲು ಇವುಗಳ ಮೂಲಕ ಹರಿದು ಶುದ್ಧವಾಗಿ ಹೊರಬರುತ್ತದೆ. ತೇವಾಂಶವನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕಾಪಾಡಿ ಬಳಸಿದರೆ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ ಮುಕ್ತ ನೀರು ಸಿಗುತ್ತದೆ.

ಸರಳ ಮರಳು ಶೋಧಕ ತೊಟ್ಟಿ

ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧ ನೀರಿನ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀರು ಶೋಧಕ ತೊಟ್ಟಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈ ವಿಧಾನದಲ್ಲೂ ಸಹ ಕೊಳವೆ ಮುಖಾಂತರ ತೊಟ್ಟಿಯ ಕೆಳಭಾಗದಿಂದ ಮೇಲುಭಾಗಕ್ಕೆ ಹರಿಯುತ್ತ ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಶುದ್ಧೀಕರಣಗೊಳ್ಳುತ್ತ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತೊಟ್ಟಿಯ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹರಡಿರುವ ಮರಳನ್ನು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ 12/18 ಹೊರತೆಗೆದು ಶುದ್ಧೀಕರಿಸಿ ಬಳಸಬಹುದು.

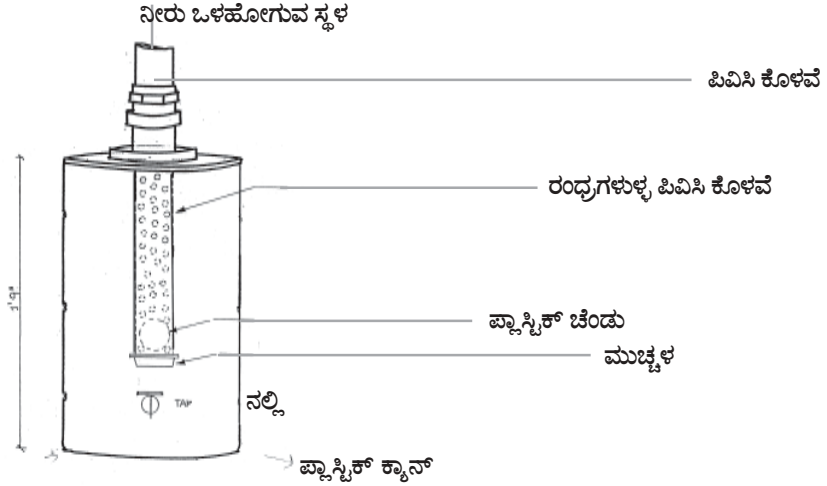
೧. ಮೊದಲ ಮಳೆನೀರು ಉಚ್ಚಾಟಕ

ಮೊದಲ ಕೆಲವು ನಿಮಿಷದ ಮಳೆನೀರು ಛಾವಣಿಯನ್ನು ತೊಳೆಯುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಸಕಡ್ಡಿ, ಧೂಳು ಇದರಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ ಇದನ್ನು ಶೋಧಕ ಮತ್ತು ತೊಟ್ಟಿಗೆ (ಟ್ಯಾಂಕ್) ಹೋಗದಂತೆ ಬೇರ್ಪಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನೀರು ಛಾವಣಿಯಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿಯುವಾಗ ನೀರು ತೊಟ್ಟಿಗೆ ಹರಿಯುವ ಮೊದಲು ಕೆಳಗೆ ಹರಿಯುವಂತೆ ಪೈಪನ್ನು ಅಳವಡಿಸಬೇಕು. ಮೊದಲ ಮಳೆನೀರು ಇದರ ಮೂಲಕ ಹೊರಗೆ ಹರಿದು ಹೋಗಲು ಬಿಡಬೇಕು. ಕೆಲವು ನಿಮಿಷಗಳ ನಂತರ ಇದಕ್ಕೆ ಅಳವಡಿಸಿರುವ ಮುಚ್ಚಳವನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಆಗ ನೀರು ಟ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಹರಿದುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿ ಮಳೆಯಲ್ಲೂ ಮಾಡಬೇಕು.

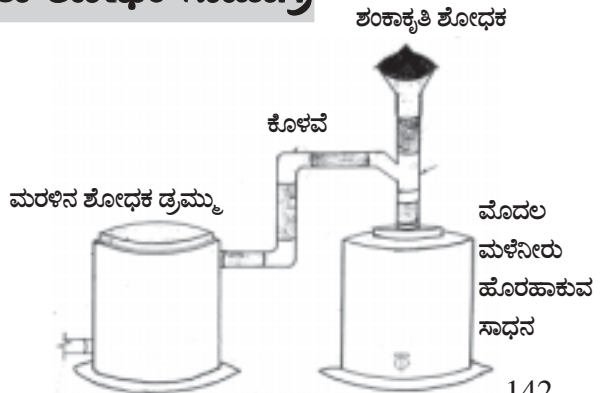
ಈ ಸ್ವನೀರು ಉಚ್ಚಾಟಕ ತಂತ್ರ

ಪ್ರತಿ ಮಳೆಯಲ್ಲೂ ನೀರು ಉಚ್ಚಾಟಕ ಕೊಳವೆಗೆ ಅಳವಡಿಸಿರುವ ಮುಚ್ಚಳವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದರ ಬದಲು ಸ್ವ-ಮೊದಲ ಮಳೆನೀರು ಉಚ್ಚಾಟಕ ತಂತ್ರವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಬಹುದು. ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ನೋಡಿ. ನೀರು ಸಂಗ್ರಹದ ಪಿಪಾಯಿಯೊಂದಕ್ಕೆ ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಬಾಲ್ ವಾಲ್ವ್ ಅಳವಡಿಸಿದ ಈ ಸಾಧನ ಪ್ರತಿಮಳೆಯಲ್ಲೂ ಮೊದಲ 50ಲೀ ನೀರಿನಿಂದ ತುಂಬಿದ ತಕ್ಷಣ ತಂತಾನೇ ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆನಂತರ ಬಂದ ಮಳೆನೀರು ಶೋಧಕಕ್ಕೆ ಹರಿದು ಶುದ್ಧಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಮಳೆಯಾದ ನಂತರ ನಲ್ಲಿಯ ಮೂಲಕ ಈ ನೀರನ್ನು ಹೊರಬಿಟ್ಟು ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಮಳೆಗೆ ಸಿದ್ಧ.

ಮತ್ತೊಂದು ಮಳೆನೀರು ಶೋಧಕ ಸಾಮಗ್ರಿ

ಮತ್ತೊಂದು ಮಳೆನೀರು ಶೋಧಕ ಸಾಮಗ್ರಿ ಇದು ಸಹ ಶಂಕಾಕೃತಿಯ ಮಳೆನೀರು ಶೋಧಕ ಜಾಲರಿ ಇದರಿಂದ ಶೋಧಕಗೊಂಡ ನೀರು ಮರಳುಶೋಧಕಕ್ಕೆ ಹರಿದು ಪುನಃ ನೀರು ಶುದ್ಧಗೊಂಡು ಹೊರಬರುತ್ತದೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಮಳೆನೀರು ಸ್ವಯಂ ಹೊರಹೋಗುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಉ. ಜಾಲರಿಗಳು

a ಮತ್ತು b ನಲ್ಲಿ ಚರಂಡಿಯ ಮೇಲೆ ಅಳವಡಿಸಿದ ಲೋಹದ ಜಾಲರಿಯ ಮೇಲೆ ಎಲೆ ನಿಂತು ನೀರು ಒಳಗೆ ಹರಿಯುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದು ಚರಂಡಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ (ಅಂದರೆ ಎಲೆಗಳು ಬರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿರುವ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಹಾಕಬೇಕು. c ತಗಡಿನ ಚರಂಡಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದ ಆಕಾರದಿಂದ ನೀರು ತಗಡಿನ ಮೇಲೆ ಹರಿದು ಎಲೆ ಹೊರ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಮಳೆಯಾದರೆ ನೀರು ಹೊರಕ್ಕೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. d ಈ ಗೋಪುರಾಕಾರದ ತಂತಿ ಜಾಲರಿಯನ್ನು ಚರಂಡಿಯಿಂದ ನೀರು ಕೆಳಗೆ ಇಳಿಯುವಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿದರೆ ಎಲೆಕಸವನ್ನು ದೂರವಿಡುವುದು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ತನ್ನನ್ನೂ ತಾನೇ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದ್ದು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ದೊಡ್ಡ ಛಾವಣಿಗಳಿಂದ ಎಲೆಗಳನ್ನು ದೂರವಿಡಲು ಬಳಸುವ ಕ್ರಮಗಳು

1. ಸೂರಿಗೆ ಅಳವಡಿಸಿದ ಗಟರ್‌ನಿಂದ ಶಂಕಾಕೃತಿಯ ಶೋಧಕ ಜಾಲರಿ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಮಳೆನೀರು ಶೋಧಗೊಂಡು ಕೊಳವೆ ಮೂಲಕ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ನೀರಿನ ಮೂಲಕ ಸಾಗಿದರೂ ಎಲೆ, ಕಸಕಡ್ಡಿ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಜಾಲರಿ ತಡೆದು ಹೊರಹಾಕುತ್ತದೆ.

2. ಈ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸೂರಿನಿಂದ ಸಾಗಿಬರುವ ಕಸಕಡ್ಡಿ ಎಲೆ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಗಟರ್ ಮೇಲೆ ನೀಡಿರುವ ತಂತಿ ಜಾಲರಿ ತಡೆದು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಶೋಧಗೊಂಡ ನೀರು ಮಾತ್ರ ಗಟರ್ ಮೂಲಕ ಹರಿದು ಕೊಳವೆಯ ಮುಖಾಂತರ ತೊಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸೇರುತ್ತದೆ.

3. ಇದು ಒಂದು ವಿನೂತನ ವಿಧಾನ ಸೂರಿನಿಂದ ಸಾಗಿಬರುವ ನೀರು ಬಾಗಿರುವ ಗಟರ್‌ಗೆ ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಇಳಿಜಾರಿನಲ್ಲಿ ಸಾಗಿಬಂದ ಕಸಕಡ್ಡಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಜಾರಿ ಹೊರ ಬೀಳುತ್ತದೆ.

ಋ. ಮಳೆನೀರು ಸಂಗ್ರಹಣಾ ತೊಟ್ಟಿಗಳು

ನೀರನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಟ್ಯಾಂಕುಗಳಂತೆಯೇ ಮಳೆನೀರನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಟ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳ ಗಾತ್ರ, ವಿನ್ಯಾಸ ಹಾಗೂ ಗುಣಮಟ್ಟಗಳು, ಸಂದರ್ಭಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಳೆನೀರು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಬಹುದಾದ ಟ್ಯಾಂಕುಗಳ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ವಿನ್ಯಾಸಗಳು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತಿವೆ. ಮಳೆನೀರಿನ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಶೇ 70ರಿಂದ 80ರಷ್ಟು ಖರ್ಚು ತೊಟ್ಟಿಯದೇ ಅದ್ದರಿಂದ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಜೋಪಾನವಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

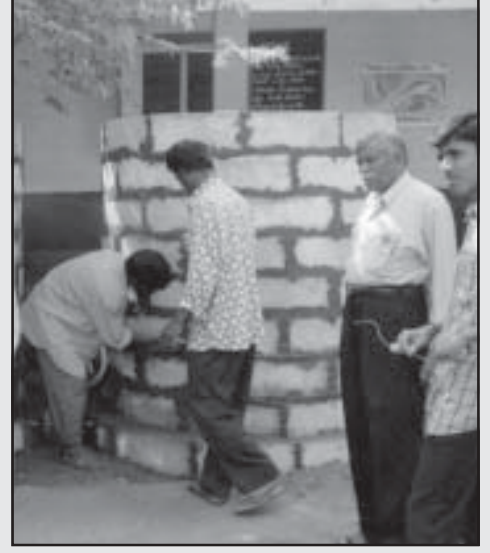
ಸಿಮೆಂಟ್ ಹೆಂಚಿನ ತೊಟ್ಟಿ

ಸಿಮೆಂಟ್ ಮರಳು ಹಾಗೂ ಕಲ್ಲುಪುಡಿ ಮಿಶ್ರಣಗಾರೆಯಿಂದ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದಂತಹ ಅಚ್ಚುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಬಾಗಿದ ಸಿಮೆಂಟ್ ಹೆಂಚುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನೆನಿಸಿದನಂತರ ಅವುಗಳ ಹಂದರ ತಯಾರಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಿ.ಮೀ. ದಪ್ಪದ ತಂತಿಯನ್ನು ಸುತ್ತಿ ಒಳಗೆ ಹೊರಗೆ ಗಿಲಾವು ಮಾಡಿ ತೊಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಬಹುದು. ಇಂದಿನ ದರದಲ್ಲಿ ಲೀಟರ್ ಒಂದಕ್ಕೆ ರೂ. 1.6 ತಗಲುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬೆಲೆ ಮಿಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ತೊಟ್ಟಿಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿರುತ್ತದೆ.

ಚಿತ್ರ 1. ಟ್ಯಾಂಕು ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ನೆಲವನ್ನು ಸಮತಟ್ಟುಗೊಳಿಸಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಬೆಡ್ ಹಾಕಿ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಚಿತ್ರ 2. ನಂತರ ಸಿಮೆಂಟ್ ಹೆಂಚುಗಳನ್ನು ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು ಬಿಗಿಯುತ್ತಾ ತಂತಿಸುತ್ತಿ ಒಳ ಹೊರಗೆ ಗಿಲಾವು ಮಾಡಿ ಎತ್ತರಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವುದು.

ಚಿತ್ರ 3. ಟ್ಯಾಂಕಿನ ಎತ್ತರವನ್ನು ಸಿಮೆಂಟ್ ಹಂಚುಗಳನ್ನು ಕೂರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿರುವುದನ್ನು ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಈ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ನೀವು ಟ್ಯಾಂಕಿನ ತಳಭಾಗ ಹಾಗೂ ಟ್ಯಾಂಕಿನ ಒಳವೈಗೆ ಸಿಮೆಂಟಿನ ಗಾರೆಯನ್ನು ಬಳಿದು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.

ಚಿತ್ರ 4

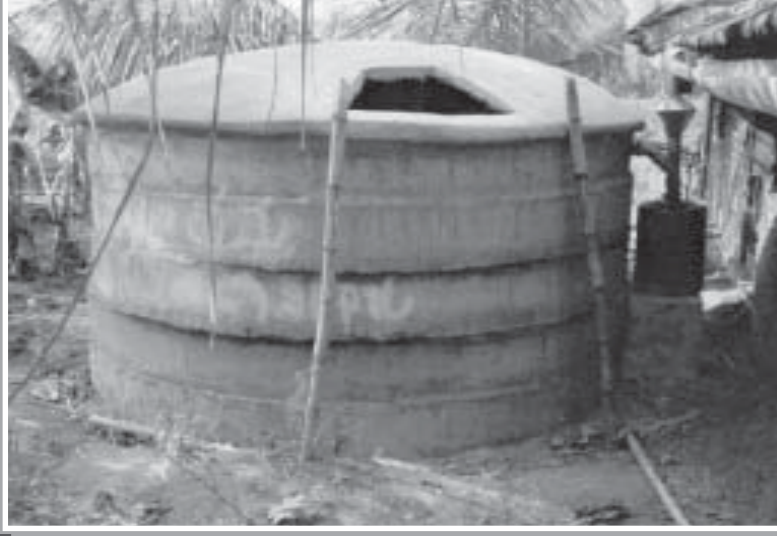
ಚಿತ್ರ 5. ಟ್ಯಾಂಕಿನ ಒಳಭಾಗ ಮತ್ತು ಹೊರಭಾಗದ ಮೈಗೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಗಾರೆ ಬಳಿದು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿದ ಟ್ಯಾಂಕನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.

ಚಿತ್ರ 6. ಇಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಗೊಂಡ ಟ್ಯಾಂಕಿನ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಇಂತಹ ಟ್ಯಾಂಕುಗಳ ಬೆಲೆಯು ಸಾಕಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಿರುತ್ತದೆ.

3. ಸಿಮೆಂಟ್ ಬಳೆ ತೊಟ್ಟಿ

ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗಿ ಸಿಗುವ ಒಂದಡಿ ಅಳ, 3, 4 1/2, ಮತ್ತು 6 ಅಡಿ ವ್ಯಾಸದ ಸಿಮೆಂಟ್ ಬಳೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ತೊಟ್ಟಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬಹುದು. ಇದು ನೆಲದೊಳಗೆ ಹಾಗೂ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದ ತೊಟ್ಟಿಗಳಿಗೂ ಸೂಕ್ತ ಬಳೆ ತಯಾರಿರುವುದರಿಂದ ಕೆಲಸ ಬೇಗ ಸಾಧ್ಯ. ಬಳೆಯ ಸಂದುಗಳಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗಾರೆ ತುಂಬಿಸಿ ಒಳಗಿನಿಂದ ಗಿಲಾವು ಮಾಡಿ ನೀರು ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯ.

ಚಿತ್ರ 7. ಸಿದ್ದಗೊಂಡ ಸಿಮೆಂಟ್ ಬಳೆಗಳನ್ನು ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು ಕೂರಿಸಿ ಸಂದಿಗಳಿಗೆ ಸಿಮೆಂಟ್ ಬಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಮೇಲೆ ಮುಚ್ಚಳವನ್ನು ಸಿದ್ದಗೊಳಿಸಿ ಈ ಟ್ಯಾಂಕನ್ನು ಛಾವಣಿ ಮಳೆನೀರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಬಳಸುತ್ತಿರುವುದು.

ಚಿತ್ರ 8. ಪೂರ್ಣಸಿದ್ದಗೊಂಡ ಸಿಮೆಂಟ್ ಬಳೆ ತೊಟ್ಟಿ. ಈ ಟ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಛಾವಣಿಯಿಂದ ಶುದ್ಧಗೊಂಡ ನೀರು ಹರಿದು ಹೋಗಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿರುವ ಕೊಳವೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ.

4. ಕಲ್ಲು, ಇಟ್ಟಿಗೆ ಅಥವಾ ಸಿಮೆಂಟ್ ಇಟ್ಟಿಗೆ ತೊಟ್ಟಿ

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ತೊಟ್ಟಿಕಟ್ಟುವುದು ವಾಡಿಕೆ. ನೆಲದೊಳಗೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಹೊರಗಿನಿಂದ ನೀರು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಒತ್ತಡ ತಡೆಯುವಂತಿರಬೇಕು. ನೆಲದ

ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದಾಗ ನೀರಿನ ಒಳ ಒತ್ತಡ ತಡೆಯಲು ಜೋಪಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 3ಅಡಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಎತ್ತರದ ತೊಟ್ಟಿಕ್ಕಟ್ಟಿಬೇಕಾದರೆ ಕಬ್ಬಿಣದ ಸರಳುಗಳಿಂದ ಜಲವರ್ಧನೆ ಅಗತ್ಯ.

ಚಿತ್ರ 1. ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಮುಂಭಾಗದ ಎರಡು ಸೂರುಗಳಿಂದ ನೀರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಸಿಮೆಂಟ್‌ನಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ತೊಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಚಿತ್ರ 2. ಮನೆಯ ಯಜಮಾನ ಮತ್ತು ಯಜಮಾನತಿ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ತಾವು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡ ಭಾವನೆ ಮಳೆನೀರು ಸಂಗ್ರಹಣಾ ತಂತ್ರವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿರುವುದು.

5. ಚಾಲರಿ ಸಿಮೆಂಟ್ ತೊಟ್ಟಿ (ಫೆರೊ ಸಿಮೆಂಟ್)

ಇದು ಕಬ್ಬಿಣದ ಸರಳು, ಚಾಲರಿ, ಸಿಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಮರಳಿನಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ತೊಟ್ಟಿ. ಮೊದಲು ಕಬ್ಬಿಣದ ಸರಳಿನಿಂದ ಚಾಲರಿ ಹಾಗೂ ಸಣ್ಣ ತಂತಿ ಚಾಲರಿಗಳನ್ನು ಹೊದಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಿಮೆಂಟ್ ಮರಳಿನ ಗಾರೆಯ ಲೇಪನವನ್ನು ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ಹೊದಿಸಿ ಮಾಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಫೆರೊ ಸಿಮೆಂಟ್ ತೊಟ್ಟಿಯ ನೀರು ಸಂಗ್ರಹಣಾಗಾರದ ದೃಶ್ಯ.

6. ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಪದರದ ತೊಟ್ಟಿ

ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದ ನೀರನ್ನು ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಶೇಖರಿಸುವ ಒಂದು ವಿಧಾನವೇ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಪದರದ ಹಾಸು. ನೆಲವನ್ನು ಚೌಕಾಕಾರದ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಅಗೆದು ಹೊಂಡವನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಹೊಂಡದ ಬದಿಯನ್ನು ಕುಸಿಯದಂತೆ ಇಳಿಜಾರಾಗಿ ಮಾಡುವುದು. ತೆಗೆದ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ದಿಂಡನ್ನು ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಲೂ ಕಟ್ಟಿ ನೀರಿಗೆ ನಿಯಂತ್ರಿತ ಒಳಹರಿವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಹೊಂಡದ ಒಳಪದರಕ್ಕೆ ದಪ್ಪನಾದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಪದರವನ್ನು ಹಾಸಿ ಅದರಂಚನ್ನು ದಿಂಡಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕು . ಈ ತೊಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಬೇಲಿ ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ನೀರಿಗದ ಈ ತೊಟ್ಟಿ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ತಗಲುವ ವೆಚ್ಚ ಕಡಿಮೆ, ಸುಮಾರು 80 ಪೈಸೆ ಲೀಟರ್ ಒಂದಕ್ಕೆ

ತೊಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅನುಕೂಲತೆ ಹಾಗೂ ಪರಿಣತಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಮಾದರಿಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಬಹುದು.

7. ಯೂತ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ತೊಟ್ಟಿ ಮೈಸೂರು.

2000 ದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾದ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಶೇಖರಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ 20,000ಲೀಗಳು ತೊಟ್ಟಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನೆಲದ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದು ಶಕ್ತಿಯ ಬಳಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ನೀರನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ತುಂಬಿದ ತೊಟ್ಟಿಯ ನೀರನ್ನು ನೆಲತೊಟ್ಟಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪಂಪಿನ

ಮೈಸೂರಿನ ಗಂಗೋತ್ರಿ ಬಡಾವಣೆಯ ಯೂತ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ನಲ್ಲಿನ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿರುವ ನೀರು ಸಂಗ್ರಹಣಾಟ್ಯಾಂಕ್ ಚಿತ್ರಣ.

ಮೊದಲ ಮಳೆನೀರು ಸ್ವಯಂ ಚಾಲಿತ ಉಚ್ಚಾಟಕವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿರುವುದು.

ಮೂಲಕ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದ ತೊಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಯಿಸಿ ಬಳಸುವುದರಿಂದ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗೆ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 100ರಿಂದ 150 ದಿನಗಳ ವಿರಾಮ ದೊರಕುವುದು ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲೂ ಉಳಿತಾಯವಾಗುವುದು. ವರ್ಷವೊಂದಕ್ಕೆ 21/2 ಯಿಂದ 3ಲಕ್ಷ ಲೀ ನೀರನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಬಳಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತಗಲಿದ ಖರ್ಚು ಲೀಟರ್ ಒಂದಕ್ಕೆ 2.50 ರೂ. ಮಾತ್ರ.

8. ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಛಾವಣಿ ನೀರು ಸಂರಕ್ಷಣೆ

2000 ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನ 4ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಶಾಲೆಗೆ ಛಾವಣಿ ಮಳೆನೀರು ಸಂಗ್ರಹ ಛಾವಣಿ.ನಿ.ಸಂ. ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಳವಡಿಸಲಾಯಿತು. ಯುನಿಸೆಫ್ ನೆರವಿನಿಂದ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯ್ತಿ, ಮೈಸೂರು ವತಿಯಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಶೇಖರಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ 25,000 ಲೀಟರ್‌ಗಳು. 5000 ಲೀಟರ್‌ಗಳ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದ ತೊಟ್ಟಿ ಹಾಗೂ 20,000 ಲೀಟರ್‌ಗಳು ನೆಲದೊಳಗಿನ ತೊಟ್ಟಿ. ಕೆಳಮಟ್ಟದ ತೊಟ್ಟಿ ಖಗೋಳಾಕಾರದ ವಿನ್ಯಾಸದ್ದಾಗಿದ್ದು (ಗೋಬರ್‌ಗ್ಯಾಸ್ ಸ್ಥಾವರಕ್ಕೆ ಬಳಸುವಂತಹದ್ದು) ಕಾಂಕ್ರೀಟ್‌ನ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಳಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಛಾವಣಿಯಿಂದ ದೋಣಿಗಳ ಮೂಲಕ ಹರಿದ ನೀರು ಗೋಪುರ ಜಾಲರಿಯಲ್ಲಿ ಹಾದು ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದ ತೊಟ್ಟಿಯನ್ನು ತುಂಬಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ನೀರು ಕೆಳಮಟ್ಟದ ತೊಟ್ಟಿಯನ್ನು ತುಂಬುವುದು. ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದ ತೊಟ್ಟಿಯ ನೀರನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ನಲ್ಲಿಯಿಂದ ಪಡೆದು ಬಳಸುವುದು. ಅದು ಖಾಲಿಯಾದಾಗ ಕೆಳಮಟ್ಟದ

ಶಾಲೆಯ ಕಟ್ಟಡದ ಒಂದು ಬದಿಯನ್ನು ಸಿಮೆಂಟ್‌ನಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ನೀರು ಸಂಗ್ರಹಣಾ ತೊಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

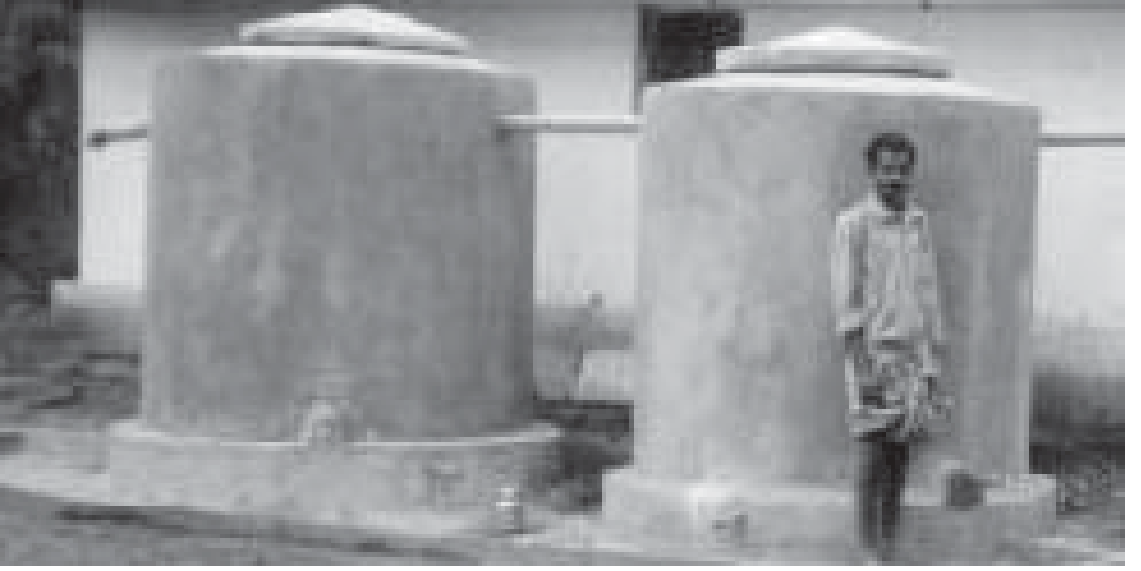
ತೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ನೀರನ್ನು ಕೈ ಪಂಪೊಂದರ ಮೂಲಕ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದ ತೊಟ್ಟಿಗೆ ತುಂಬಿಸಿ ಬಳಸುವುದು. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 2ಲಕ್ಷ ಲೀ ನೀರಿನ ಸಂಪಾದನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತಗಲಿದ ವೆಚ್ಚ ಲೀ ಒಂದಕ್ಕೆ 2ರೂಗಳು, ಅಂದರೆ ಶಾಲೆಯೊಂದಕ್ಕೆ 50,000ರೂಗಳು ಮಾತ್ರ.

ಶಾಲೆಯ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೀರು ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಟ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲು ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಅಗತ್ಯ ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದು ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾದ ಶೇಖರಣಾ ಸಾಧನದ ಅಗತ್ಯವಿತ್ತು. ಛಾಸಿಸಂನ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಶೇ. 70 ರಿಂದ 80ತೊಟ್ಟಿಗೆ ಖರ್ಚಾಗುವುದರಿಂದ ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದ ತೊಟ್ಟಿಯ ವಿನ್ಯಾಸವಾಗಬೇಕಿತ್ತು. ಆಗ ನಮಗೆ ಕಂಡದ್ದು ಡೈಲ್ಯಾಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಎರಡು ದಶಕಗಳಿಂದ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸಿಮೆಂಟ್ ಹೆಂಚಿನ ತೊಟ್ಟಿಗಳು. ಸಿಮೆಂಟ್, ಮರಳು ಮತ್ತು ಕಲ್ಲು ಡಿಯ ಮಿಶ್ರಣದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಹೆಂಚಿನಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಈ ತೊಟ್ಟಿಗಳಿಗೆ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಕಬ್ಬಿಣದ ಬಳಕೆಯಾಗಿದ್ದು ಲೀಟರ್ ಒಂದಕ್ಕೆ ತಗಲುವ ಶೇಖರಣಾ ವೆಚ್ಚ ಕೇವಲ ರೂ. 1.60ಗಳು ಮಾತ್ರ. 300ಲೀ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ 2ತೊಟ್ಟಿಗಳು, ಗೋಪುರ ಜಾಲರಿ, ಮೊದಲ ನೀರು ಉಚ್ಚಾಟಕ ಹಾಗೂ ಮರಳಿನ ಶೋಧಕ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪರಿಕರಗಳು. ಪ್ರತಿಶಾಲೆಯೂ 6000ಲೀ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ತೊಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 50ರಿಂದ 60ಸಾವಿರ ಲೀ ಸಂಪಾದಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 30 ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ 60ತೊಟ್ಟಿಗಳು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ.

9. ಸಿಮೆಂಟ್ ಹೆಂಚಿನ ತೊಟ್ಟಿಗಳು

ಗೆಂಡತ್ತೂರಿನ ಮನೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಜೋಡಿ ಛಾವಣಿ ಮಳೆನೀರು ಸಂಗ್ರಹಣಾಗಾರದ ಸಿಮೆಂಟ್ ಹೆಂಚಿನ ಟ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಛಾವಣಿ ಮಳೆನೀರು ಸದ್ಯಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಜನರ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ

ನಾಡಿನ ನಡೆದಾಡುವ 'ನೀರಿನ ಮನುಷ್ಯ' ಎಂದೇ ಹೆಸರು ಮಾಡಿರುವ, ಆಸಕ್ತರಿಗೆಲ್ಲ ಜಲಸಾಕ್ಷರತೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾ ಸಾರ್ಥಕ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ 'ಶ್ರೀ ಪಡ್ರೆ'ಯವರ ವ್ಯಕ್ತಿ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಲೇಖನದ ಮೂಲಕ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವವರು ನನ್ನ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿ ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀ ತುಕಾರಾಮ್ ಎಸ್. ಇವರ ಈ ಲೇಖನಕ್ಕೆ ನಿರಂತರ ಫೌಂಡೇಶನ್. ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಪ್ರಯೋಗದ ಶ್ರೀ ಪಡ್ರೆಯವರೂ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದ ಕೆಲವು ಛಾವಣಿ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಕಾರ್ಡ್ ಸಂಸ್ಥೆ ಹಾಗೂ ಮೈರಟಾ ಸಂಸ್ಥೆ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಗ್ಗಡದೇವನ ಕೋಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಗೆಂಡತ್ತೂರು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇದೇ ಗ್ರಾಮದ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೂರಿನಿಂದ ಮಳೆನೀರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ವಿಶೇಷತೆಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಜನರ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯಿಂದ ಗ್ರಾಮವೊಂದರಲ್ಲಿ ಹೇಗೆಲ್ಲಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ 'ಗೆಂಡತ್ತೂರಿ'ನ ಸಾಧನೆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾದರಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ಶ್ರಮಗಳು ಮಾದರಿಯಾಗಿವೆ.

ಅ. 'ರೈನ್‌ಮ್ಯಾನ್' ಶ್ರೀಪಡ್ರೆಯವರಿಗೆ ನಮಸ್ತೆ

ತುಕಾರಾಮ್ ಎಸ್.

ರಾಜ್ಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕೇಂದ್ರ
ಮೈಸೂರು.

ಶ್ರೀಪಡ್ರೆಯವರೊಂದಿಗೆ ಮಾತಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ಬಹುದಿನದ ಬಯಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅವರನ್ನೊಮ್ಮೆ ಏಕೆ ಸಂದರ್ಶಿಸಬಾರದು ಅನ್ನಿಸುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ನೀರಿನ ಬಗೆಗೆ ಅವರ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಅವರಿಂದಲೇ ಕೇಳುವ ಬಯಕೆಯಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ ಶ್ರೀ ಪಡ್ರೆಯವರು ತಮ್ಮ ನೀರಾಟದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಬಹುವಾಗಿ ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತಾ ಬಂದವರು. ನಾನು ಮಳೆ ನೀರು ಸಂಗ್ರಹ ಕುರಿತಂತೆ ಕುತೂಹಲ ತಾಳುತ್ತಿದ್ದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅವರು ಮತ್ತಷ್ಟು ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ಹತ್ತಿರವಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಮುದ್ರಣ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ಒಂದಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಿ ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ಹಸಿವು ತೀರಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗೊಂದು ದಿನ. ನಾನು ಅಂದು ಕೊಂಡ ದಿನ ಬಂದೇ ಬಂತು. ಗೆಳೆಯ ರಾಜುವಿನೊಂದಿಗೆ ಅವರನ್ನ ಕಂಡೆ. ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಛಾಯಚಿತ್ರಗಳಿಗಿಂತ ಚಂದವಾಗಿದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ಕಂಡ ಕೂಡಲೇ ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಸರಾಗವಾಗಿ ಮಾತಾಡಲು ಆಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ಮಧ್ಯ ವಯಸ್ಸು ದಾಟಿದ್ದರೂ ಅದೇನೋ ಲವಲವಿಕೆ, ಆಕರ್ಷಣೆ. ಎದುರಿಗೆ ಕೂತವರಿಗೆ ಆ ಆಕರ್ಷಣೆಗಳಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಕಾಣಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ಸುದ್ದಿ ಅವರಿಗೆ ತಲುಪಿತ್ತೇನೋ. 'ನಮಸ್ತೆ ಸಾರ್' ಎಂದೆ. ಹೆಸರಿಡಿದು ಕೈ ಕುಲುಕಿ ಮುಗುಳ್ಳಕ್ಕರು. ಸಂದರ್ಶನ ಎಂಬ ಔಪಚಾರಿಕ ಎಲ್ಲೆ ದಾಟಿ ಮಾತನಾಡುವ ತವಕ. 'ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದು ಖುಷಿಯಾಯಿತೆಂದೆ'. ಮತ್ತದೇ ಮುಗುಳ್ಳಗೆ. ಮುಂದಿನದು ಮುಗುಳ್ಳಗೆಯಿಂದ ಮೂಡಿದ ಮಾತು. ಈ ಮಾತು ಕತೆಯಾಗಿ ನೀರಂತೆ ಹರಿದು ನೀರಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತಲೇ ಹೋದದ್ದು ಹೀಗೆ;

ನೀವು ಹೀಗೆ ನೀರಿಗೆ ಜಾರುವ ಮುನ್ನ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವ ಬಯಕೆ ಪತ್ರಕರ್ತ. ಹವ್ಯಾಸಿ ಲೇಖಕಿ ಹೀಗೆ ನನ್ನನ್ನು ನೀರಿಗೆ ಜಾರಿಸಿದ್ದು "ಅಡಿಕೆ ಪತ್ರಿಕೆ". "ಅಡಿಕೆ ಪತ್ರಿಕೆ" ಮಳೆನೀರು ಸಂಗ್ರಹ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅರಿಯದವರಿಗೆ ಒಂದು ಹೊಸ 'ಪದ'ವನ್ನು ಈ ಪತ್ರಿಕೆ ನೀಡಿತು. ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷಗಳು ಮೂಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದವು. ಜನರೇ ಸೇರಿ ನೀರು ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪಾತ್ರಗಳು, ರೈತರು ನೀರಿಗಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸಾಹಸಗಳು ಕುತೂಹಲತರುತ್ತಿದ್ದವು. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುತ್ತಲೇ ನೀರು ಸಂಬಂಧಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಲು ತೊಡಗಿದೆ. ಇದೇ ನಾನು ನೀರಿಗೆ ಜಾರುವ ಮುಂಚಿನ ಕಥೆ.

ಕೊಂಚ ಸಮಾಜ ಮುಖಿ ಮನಸ್ಸಿದ್ದರೂ ಸಾಕು ಜನ ವಿಶೇಷಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ, ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಾಹಸಗಳ ಜೊತೆ ಮಿಲಿತವಾಗಿ ನೋಡಬೇಕು. ಅಂಥವರ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಹಂತದಲ್ಲೂ ಜನಶಕ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಮಾನ ಮೂಡಿಸುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಪಡ್ರೆಯವರಿಗೆ ಆದದ್ದೂ ಹೀಗೆ. ಒಂದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಸಂಪತ್ತಾದ ನೀರನ್ನು ಜನರೇ ಸೇರಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವುದೆಂದರೆ ಅದೇ ಸೋಜಿಗ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಜನರ ಮನಸ್ಸು ಶ್ರೀಮಂತವಾಗಿದೆ. ಇಂಥವರು ಒಟ್ಟಾ ದರೆ ಸಾಕು. ಎಂಥ ಕಾರ್ಪಣ್ಯವೂ ಘನ!! ಅಲ್ಲೊಂದು ಜೀವಂತಿಕೆ ಸನ್ನಿವೇಶ ಮೂಡುತ್ತದೆ. ಸಮುದಾಯವೂ ನಿರಾಳವಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನೆ ಅಲ್ಲವೇ ಅಣ್ಣಾ ಹಚಾರೆ, ರಾಜೇಂದ್ರ ಸಿಂಗ್, ಟಿ.ಜಿ. ಮ್ಯಾಥ್ಯೂ ಇತ್ಯಾದಿ ಜನ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದು. ಅಣ್ಣ ಹಚಾರೆ, ರಾಳೇಣ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ನೆಲದ ಅದೃಷ್ಟವೆಂಬಂತೆ ಬದಲಾಯಿಸಿದರು. ರಾಜೇಂದ್ರ ಸಿಂಗ್, ರಾಜಾಸ್ಥಾನದ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ, ಬತ್ತಿದ ನದಿಗೆ ಜೀವತುಂಬಿ ನೀರನ್ನು ಪುನಃ ತಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಕರೆದುತಂದರು. ಹೀಗೆ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ನೆನೆಯುತ್ತಾ ಕುಳಿತವು.

ಶ್ರೀ ಪಡ್ರೆ ನಮಗೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಕಾಣುವುದು ಈ ಕಾರಣಕ್ಕೆ. "ಅಡಿಕೆ ಪತ್ರಿಕೆ"ಯಲ್ಲಿ ಒಂದಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ಪಡೆದು ನೀರಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದ್ದ ರೈತರ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬರಿಂದ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ದಾಟಿಸಿಕೊಂಡು ಓಡುವಂತೆ ರೂಪಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. ಒಬ್ಬ ರೈತನ ಅನುಭವ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ರೈತನಿಗೆ ನೆರಳಾಗಬಹುದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇವರದು. ರೈತರ ಒಳಗೆ ಅವರ ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಮೂಡುವ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಗೆರೆ ಎಳೆಯುವುದು, ಅದು ತಮ್ಮೊಳಗಿನ ಹೊಸದು ಎಂಬಂತೆ ಭಾವನೆ ಭರಿಸುವುದು ಇವರ ಜಾಣ್ಮೆ. ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ದೊರೆತ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಸ್ಥಳೀಯರಿಗೆ ಕೊಂಚವು ಮುಕ್ಯಾಗದಂತೆ ನೀಡುವುದೇ ಇವರ ಕೌಶಲ. ಇದೇ ಇವರನ್ನು ಬಹು ಜನ ಮೆಚ್ಚಲು ಕಾರಣ. "ಅಡಿಕೆ ಪತ್ರಿಕೆ" ಮೂಲಕ ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ವಿನೂತನ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಬರೆದರು. ಒಮ್ಮೆ ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆ ಕುಸಿದು ಬಿಟ್ಟಿತು. ಜನಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡುವುದೆಂಬ ಆತಂಕ. ತಕ್ಷಣವೇ "ಅಡಿಕೆ ಪತ್ರಿಕೆ" ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಗಾರರ ಪರ ನಿಂತು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿತು. ಸಹಜ ಬೇಸಾಯ ಮರೆತು ಮೋಹದ ಕೃಷಿ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಜಿಗಿದುದರ ಫಲವನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಕೃಷಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ನೀರಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಅದರಲ್ಲೂ 'ಮಳೆನೀರು ಸಂಗ್ರಹ, ಬಳಕೆ ಮಹತ್ವ'ದ ಕುರಿತು ತಿಳುವಳಿಕೆ ನೀಡಲು ಯತ್ನಿಸಿತು. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಪಡ್ರೆ ಒತ್ತಾಸೆಯಾಗಿದ್ದರು ಎಂಬುದೂ ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ. ಹೀಗೆ "ಅಡಿಕೆ ಪತ್ರಿಕೆ" ನೆನೆಯುತ್ತಲೇ ಕಾಸರಗೋಡಿನತ್ತ ಬಂದವು.

"ಅಡಿಕೆ ಪತ್ರಿಕೆ" ಆರಂಭದ ದಿನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿ

ಸೊಗಸಿನ ದಿನಗಳು. ಒಂದಷ್ಟು ಸಾಹಸದ ಗಳಿಗೆಗಳು. 'ನೀರು ಉಳಿಸುವ ಕೆಲವು ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಲೇಖನ ಮಾಲೆ' ಶುರುಮಾಡಿದೆ. ಪ್ರತಿಫಲ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡದೆ ಬರೆಯುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೂ ತಲುಪಬೇಕು, ಅರ್ಥವತ್ತಾಗಿರಬೇಕು ಎಂಬ ಬಯಕೆ. ಈ ಬಗೆಗೆ ಮಾಹಿತಿಗಳಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಛೇರಿಗಳ ದಾರಿಗುಂಟ ಅಡ್ಡಾಡಿದೆ. 'ನೀರಾಸಾಮಿ' ಎಂಬಂತೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಾಹಿತಿ ಮಾತ್ರ ಸೊನ್ನೆ. ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದು ಒಳ್ಳೆಯದಾಯಿತು. ಕಛೇರಿಗಳತ್ತ ಮುಖ ಮಾಡಿ ತಿರುಗುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟೆ, ಪತ್ರಕರ್ತನಲ್ಲವೇ, ಸಾಹಸಿ ಗುಣ ಒಳಗೆ ಇತ್ತು. ರೈತರತ್ತ ತಿರುಗಿದೆ. ಅವರ ಬೇಸಾಯದ ದೇಸಿ ಜ್ಞಾನಗಳ ಕದ ತಟ್ಟಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಂಗತಿ ಸಿಕ್ಕವು. ಅಚ್ಚರಿ ಮೂಡಿಸುವಂತ ಸಂಗತಿಗಳು ರೈತ ಸಮುದಾಯದಿಂದ

ನೀರ ಕಥೆಗಳು ನೀರಿನಂತೆ ಇಳಿದುಬಂದವು. ಹತ್ತಿ ಬಂದವು, ಹರಿದು ಬಂದವು. ಭಲೇ ಎನಿಸಿತು. ಸ್ಥಳೀಯ ಜ್ಞಾನ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಜಾಡುಗಳು, ನೀರಿಗಾಗಿ ನಡೆದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ಚಿತ್ರಣಗಳು ಅನೇಕ ದೊರಕುತ್ತಾ ಹೋಯಿತು. ಎತ್ತಲಿಂದಲೂ 'ಮಳೆನೀರು ಸಂಗ್ರಹದ' ಸಾಹಸಗಾಥೆಗಳು.

ಶ್ರೀಪಡೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಲೇ 15-20 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಓಡಿಬಿಟ್ಟರು. ಜಲ ಕುಸಿದು, ನೀರು ಕಾಣದ ಊರುಗಳು, ನೀರು ಸಿಕ್ಕರೂ ದೋಷ ಪೂರ್ಣ ನೀರು, ಜನ ನಾನಾ ಕಾಯಿಲೆ ಕಸಾಲೆಗಳ ಪಾಲಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ನೀರಿನ ಕೊರತೆಯೇ ಕಾರಣ. ಇಲ್ಲವೇ ನೀರಿನ್ನು ತಪ್ಪು ನಿರ್ವಹಣೆಯೇ ಕಾರಣವೆಂದು ಕಾಡತೊಡಗಿತು. ನೀರು ಜೀವ ರಕ್ಷಕ, ಆದರೆ ಅದನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಉಳಿಸಿ ಬಳಸುವ ಜ್ಞಾನವಿದೆ. ದಡ್ಡತನದಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತೇವಲ್ಲಾ, ವಿಚಿತ್ರ ಅನ್ನಿಸುತ್ತಲೇ ನೀರಿನ ಕೊರತೆ ಇರುವ ಕಡೆ ನೀರಿಗಾಗಿ ಪರ್ಯಾಯ ಮಾರ್ಗಗಳತ್ತ ಜನಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸುವ ಬಯಕೆ. ಅದಕೆ "ನೀರು, ಮಳೆನೀರು, ಮಳೆನೀರು ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ತಿಳಿದಿದ್ದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದೇ ಜೀವನದ ಏಕೈಕ ದಾರಿಯಾಯಿತು.

ತಿಳಿದ ವಿಷಯ ಪ್ರಸಾರಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ.

"ನಾನು ಬರೆದದ್ದು, ಸಂಗ್ರಹವಾದದ್ದು ಎಲ್ಲವೂ ಜೋಳಿಗೆ ತುಂಬಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆಸು ಪಾಸಿನ ಊರಿಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಬರೆದಿದ್ದನ್ನು, ಗೊತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಹರಡುತ್ತಿದೆ, ಸಿಕ್ಕಿದ್ದನ್ನು ದಕ್ಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ನೀರಿನ ಜೋಳಿಗೆ ಒಂದು ಬಟ್ಟಲಲ್ಲಿದ್ದದ್ದು ಕೆರೆಯಾಯಿತು. ನಂತರ ಜನರ ಕಡೆಗೆ ಮಾಹಿತಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಝರಿಯಾಗಿ ಹರಿಯಿತು. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಇನ್ನೇನು ಬೇಕು. ಬರಿ ಬರಹ ರೂಪದ ಪುಸ್ತಕ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಸ್ಟೆಡ್‌ಶೋಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಮೊದಮೊದಲು ಸ್ಲೆಡ್ ಪ್ರೊಜೆಕ್ಟರ್ ಕೂಡ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಿಕ್ಕಿದರೂ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಯಂತ್ರ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ನಾವು ಅವುಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ರೀತಿಗಳೇ ಮೋಜಿನ ಸಂಗತಿ" ಎಂದು ಏನೋ ನೆನಸಿಕೊಂಡು ನಕ್ಕರು.

ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಊರೂರು ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಅಪಾರ ಲಾಭ ಆಯಿತು. ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರ ಅನುಭವಗಳು ಹಿಡಿಗಂಟು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಹೋಯಿತು. ಅದನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸದೆ, ಊರಿಂದ ಊರಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಂಡು ಹೋದೆ ಅಷ್ಟೆ. ನಾರದನ ಕೆಲಸ ಚನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದೇ ತಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ನೆನೆದು ನಕ್ಕರು. ಎದುರುಗಿದ್ದ ನಮಗೇ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಅವರಂತಾಗಬಹುದೇ ಅನಿಸಿತು!. ನಾವೂ ಮುದಗೊಂಡೆವು.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ನೆರೆಹೊರೆಯವರಲ್ಲಿ ಏನು ಅನುಕೂಲಗಳಾದವು.

ಇವತ್ತು ನೂರಾರು ನೀರ ಸಂಘಗಳಾದವು. ಕರಾವಳಿಯ ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಇವು ಇವೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲಾಗಿ ಮಳೆನೀರು ಕುರಿತು ಮಾತಾಡುವವರು ಹೆಚ್ಚಾದರು. ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತಾ ಮಳೆನೀರಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕಾಳಜಿ ತೋರುವವರು ನಮ್ಮ ಜೊತೆಗೊಡಿದರು. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ನೆರೆ ಹೊರೆಯಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಜಲ ಯೋಧರು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಇದು ನನಗೆ ಖುಷಿ ತಂದಿದೆ.

ಅವರ ಅಭಿಮಾನ ಉತ್ಸಾಹ ಕಂಡು ನಮಗೆ ಕೊಂಚ ಕರುಬಲು ಬಂದಿತು. ಅವರ ವಯಸ್ಸಿನವರು ಬಹುಪಾಲು ಜನ ಈಗ ಕನ್ನಡಕ ಸರಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪಿಂಚಣಿ ಪುಸ್ತಕವನ್ನೋ,

ಬ್ಯಾಂಕ್ ಪಾಸು ಪುಸ್ತಕವನ್ನೊ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕ್ರೆಡಿಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿರಬಹುದಾದ ಹಣವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಕೂತಿರಬಹುದು. ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ವಸ್ತುವಿಗೂ ಬ್ಯಾಂಕಲ್ಲಿ ಇರುವ ಹಣಕ್ಕೂ ಮ್ಯಾಚ್ ಆಗದೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊಣಗುತ್ತಲ್ಲ ಇರಬಹುದು. ಶ್ರೀಪಡ್ರೆಯವರು ಇಂಥದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ಅದೇಗೆ ಪಕ್ಕಕ್ಕಿಟ್ಟು ಓಡಾಡುತ್ತಿರಬಹುದು ಅನಿಸಿ ಗೊಂದಲಗೊಂಡೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಅಂತಾದ್ದೇನು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಸಂತೋಷವಾಗೇ ಇದ್ದರು. ಕರುಬದೇ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ!!

ನೆಲ-ಜಲದ ರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಒಳಗಿನ ಬದ್ಧತೆಗಳು ಹೇಗಿರಬೇಕು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿ ಬದ್ಧತೆ ಬೇಕು. ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಜನಕ್ಕೆ ಬದ್ಧತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಬೇಕು. ಸರಕಾರ ಕೊಂಚ ಬಿರುಸಾದ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಈಗಿನ ಶಾಲಾ - ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ, ಆಡಳಿತ ಕಛೇರಿಗಳಲ್ಲಿ 'ಮಳೆ ಸಂಗ್ರಹಾಗಾರ' ಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾ ಒಲವು ತೋರುತ್ತಿದೆ. ಇದು ನಿಜ ಮೆಚ್ಚುವ ಸಂಗತಿ. ಇದು ದುಪ್ಪಟ್ಟು ಆಗಬೇಕು. ನೆರೆಯ ತಮಿಳುನಾಡು ಸಾಕಷ್ಟು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮುತುವರ್ಜಿ ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ನಾವೂ ಅತ್ತ ನೋಡಬಾರದೆ?

ಮಳೆನೀರು ಬರ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಸೂಕ್ತ ಪರ್ಯಾಯ ಮಾರ್ಗವೆಂದು ತಾವು ಹೇಳಿದ ನೆನಪು ಖಂಡಿತ. ಬರ ಬರವಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮಳೆನೀರು ಬರವಾಡಿಕೊಂಡು ಜೋಪಾನವಾಗಿರುವುದು ಉತ್ತಮ. ನೀರಿಗಾಗಿ ಸಂಕಟಪಡುವುದು ನೀರು ಸಿಕ್ಕ ಕೂಡಲೇ ಮರೆತು ಬಿಡುವುದು ತಪ್ಪು. ನೆನಪಿಡಿ ಭೂಮಿ ಮಳೆ ನೀರು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ಅತ್ಯದ್ಭುತ ನಿಸರ್ಗ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಇದ್ದಂತೆ. ನಾವು ಮಳೆಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಳೆನೀರನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ

ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿ ಠೇವಣಿ ಇಡಬೇಕು. ಇದು ಅಂತಿಮ ಮಾರ್ಗ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರವನ್ನು ಕಾಯಬೇಕಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಸರಕಾರದ ಕಡೆ ಮುಖ ಮಾಡಿ ನಿಂತಿರುವ ಗುಣ ನಮಗೆ ಒಗ್ಗದು. ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ನೀರಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳಾಗಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಈಗ ಹೀಗೇಕೆ ಪರಾವಲಂಬಿತನವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಬೇಕು. ಕೆರೆ-ಕುಂಟೆ-ಬಾವಿಗಳೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿ ಜನರ ಜ್ಞಾನದ ಫಲ ಅಲ್ಲವೆ? ಇದನ್ನಾಕೆ ಮರೆಯಬೇಕು. ಧಾರಾಳವಾಗಿ ದೊರಕುವ ಮಳೆನೀರನ್ನೂ, ಮನೆ ನೀರಾಗಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದು ಈ ಮಾತಿನ ಹಿಂದೆ ಇತ್ತು. ನೀರು ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಪರ್ಯಾಯ ಸಂಪತ್ತು. ಇದು ತಪ್ಪು ತಪ್ಪಾಗಿ ನಿರ್ವಹಣೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಆಂದೋಲನ ಜರುಗುವುದು ಮೇಲು.

ಅರಿವು-ಆಂದೋಲನ ನೀರಿಗಾಗಿ ಆದೊಂದು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆ.

ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಮೊದಲು ಪಾಠವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಗಳು 'ನೀರಿನ ಪಾಠ' ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳುಗಳು ನಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯ ರೂಪಿಸುವವರು. ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಭವಿಷ್ಯವಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ರೂಪಿಸಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ನೀರಿನ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿ ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಅದರಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಸಕಲ ಮಾಹಿತಿಗಳು ತುಂಬಿರಬೇಕು. ದಿನಾಲೂ ಅದು ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಇದು ಅನೇಕ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ತಂದು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ನೀರಿಗಾಗಿ ಇಂಥ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೆ ನಾವು ಕನಿಷ್ಠ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿದರೂ ಸಾಕು, ಶಾಶ್ವತ ಲಾಭ ತಂದುಕೊಡುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಆಂದೋಲನವೇ ಆಗಬೇಕು. ಇದನ್ನು ನಾನು 'ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆ' ಎಂದು ಕರೆಯಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇಂಥ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಲ್ಲಿ ನೀವು ಕಾಣಬೇಕಾದ ವಿಶೇಷ ಏನೆಂದರೆ ಒಂದು ಊರಿನಿಂದ ಜಲ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿಬಿಟ್ಟರೆ ಅದರಿಂದ ಆ ಊರಿನ ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಚಿಂತನೆಗಳು, ಬದುಕಿನ ವಿಶಿಷ್ಟ ನೆನಪುಗಳು ಹೋಗಿಬಿಡಬಹುದು. ಹೀಗಾಗಿ ನೀರು ಉಳಿಸುವುದು ಎಂದರೆ ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿದಂತೆ. ನೆನಪಿನ ಬುತ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಯ್ದಿಟ್ಟುಕೊಂಡಂತೆ ನೀರು ಹಿಂಗಿ, ನೀರಿನ ಕೊರತೆ ಉಂಟಾದರೆ ಅದು ಆ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದೊದಗಿರುವ ಆಪತ್ತಿನ ಮುನ್ನೂಚನೆ. ನೀರಿದ್ದರೆ ಅದೇ ಆ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಬಲ್ಲದು. ಒಂದಾಗಿ ಬದುಕುವುದನ್ನು ನೀಡಬಲ್ಲದು.

ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅಪಾರ ಮಮತೆ ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು. ನಮ್ಮ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ನೆಲ-ಜಲ ಕುರಿತು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಾಲಂ ತೆರೆದು, ನೀರಿಗಾಗಿ ಮೀಸಲಿಟ್ಟು 'ಜಲ ಪ್ರಜ್ಞೆ'ಯನ್ನು ಸಲಹುವಂತಾಗಬೇಕು. ಇವತ್ತಿನ ಎಲ್ಲಾ ಬಗೆಯ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಅಪಾರ ಗೌರವವಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅದು ನೀರಿನ ವಲಯದ ಬಗ್ಗೆ ತೋರಬೇಕಾದ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಇನ್ನು ಮನಗಂಡಿಲ್ಲವೇನೋ ಎಂಬ ಚಡಪಡಿಕೆಯೂ ಇದೆ. ಇದರ ಮದ್ಯೆ 'ಭಾವಣಿ ಮಳೆ ನೀರು' ಅಥವಾ 'ಮಳೆ ಕೊಯ್ಲು' ಪದವನ್ನು ಜನರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಆಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಕೂಡ ಮಾಧ್ಯಮಗಳೇ ಅಷ್ಟಿರಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಳೆನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅದು ತನ್ನ ಕಾಳಜಿ ಮೆರೆದಿದೆ.

ನಾನು ಕೇಳುವುದೇ ಇಷ್ಟು. 'ನೀರಿನ ರಕ್ಷಣೆ- ಸರಿಯಾದ ಬಳಕೆ' ಕುರಿತು ಜಗತ್ತಿನ ಯಾವುದೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಯತ್ನವಾದರೂ ಸರಿ ಅದನ್ನು ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ತೆಗೆದು ಬರೆಯಬೇಕು. ಈಗಲೂ ನಾನಾ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಮರು ಕಳಿಸಬೇಕಾದ್ದು, ಮರಳಿ ಕರೆ ತರಬೇಕಾದ್ದು ಇಂದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ತುರ್ತು ಕರ್ತವ್ಯ. ಇನ್ನೂ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ವಹಿಸಿದರೆ ಕೊನೆಯ ನಗು ಕೂಡ ನಮ್ಮದಾಗುವುದಿಲ್ಲ!. ನಮ್ಮ ನಗು ನಮ್ಮದೇ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಲೇ. ಇದು ನೀರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಮಾತು.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲಾ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ಕಾಯುವುದು ಅಲ್ಲೊಂದಿಷ್ಟು ನೀರು ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಇವರ ಕಳಕಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಡಮೂಡುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ಆಕಾಶದ ಕತ್ತಿತ್ತಿ ನೋಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದು ನಮ್ಮ ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ವಿಷಾದವಿದೆ. ಆದರೆ ಆಕಾಶ ನೋಡುತ್ತಾ ನಿಂತರೆ ಕಾಲ ಕೇಳಬೇಕಲ್ಲ!.

ನಮ್ಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಎಂದರೆ ಜನಕ್ಕೆ ಶುದ್ಧ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಕೊಡುವುದು. ಹೀಗಾಗಿ ನಾವೆಲ್ಲ ಈ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪಾವಿತ್ರೈ ಮತ್ತು ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಮರೆಯಕೂಡದು. ಇದೇ ಸುಸ್ಥಿರತೆಯ ಮೂಲ ಮಂತ್ರ. ಸುಸ್ಥಿರತೆಗಾಗಿ 'ಆಸುಪಾಸು' ನೋಡುತ್ತಾ ನಾವು ನಿಷ್ಪ್ರಿಯರಾಗಬೇಕಿಲ್ಲ!.

ಶ್ರೀ ಪಡ್ರೆ ಈ ನೆಲದ ಹೆಮ್ಮೆ. ನಮ್ಮ ಮಾತು ಮುಗಿದಿತ್ತು. ಆದರೆ ನೀರ ಬಗೆಗಿನ ಚಿಂತನೆ ಗಗನ ಮೇರುವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ನೆರೆಯ ನಾಡು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸ್ವರ್ಗ ಕೇರಳದ ಪೆರ್ಲ ಸಮೀಪದ ಪುಟ್ಟಹಳ್ಳಿ. ವಾಣಿ ನಗರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಪಡ್ರೆ ಎಂಥ ದೊಡ್ಡ ಕನಸಿನೊಂದಿಗೆ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನೀರಿಗೆ ಅವರೇ ಚೊತೆ. ಅವರಿಗೆ ನೀರೇ ಚೊತೆ. ವಾಣಿನಗರದಿಂದ ನೀರಿನ ಬಗೆಗಿನ ಅವರ ವಾಣಿ ನಿತ್ಯ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೇಳಿಸುತ್ತಲೇ ಇರಲಿ ಎಂಬ ಅಭಿಮಾನ ಮೂಡಿತು.

ಈಗ ಎತ್ತೆತ್ತ ನೋಡಿದರೂ ವಿಕೇಂದ್ರಿಕರಣದ ಮಾತೆ. ಸ್ವಯಂ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ, ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ, ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ, ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ. ಆದರೆ ನಮಗೂ ಮುಂಚೆ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಮಳೆನೀರು ವಿಕೇಂದ್ರಿಕರಣವನ್ನು ಸಹಜವಾಗೇ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ ಅದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿರಬೇಕು. ಇಂದು ವಿಕೇಂದ್ರಿಕರಣದ ಮೂಲನೆಲೆ, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು. ನಮ್ಮ ಕೆರೆ-ಬಾವಿ-ಕುಂಟೆಗಳತ್ತ ಅವು ಕಣ್ಣು ನೆಟ್ಟಿರಲಿ. ಮಳೆನೀರು ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಹರಿದಾಡುವಂತೆ, ಬಿದ್ದ ಮಳೆನೀರು ಊರೂರನ್ನು ಹರಿದು ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಲಿ. ಆ ಮೂಲಕ ಮನೆ ಮನೆಯ ನೀರಿನ ಕಷ್ಟ ಹಿಗ್ಗಲಿ. ನೀರಿನ ಬರ ಕಾಡುವ ಎಷ್ಟೋ ಊರುಗಳ ಅಲ್ಲಿನ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಬದುಕು ಹಿಗ್ಗಲಿ. ಹಾಗೆಯೇ ಇಂಥ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೆ ದಿಕ್ಕು ದೆಸೆಯಾಗಿರಬಲ್ಲ ಶ್ರೀಪಡ್ರೆಯಂಥವರು ಸಾವಿರವಾಗಲಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಇಂಥ ಯತ್ನದ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಪಡ್ರೆಯವರಿಗೆ ಈ ಮೂಲಕ ನಮಸ್ತೆ.